XII-ik évfolyam. 39-dik szám. Köszeg, 1892. szeptember 25-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. *Egyes szám ára 10 kr.* Megjelenik minden vasárnapon.

Szerkesztőség: a táblaház iskola-utczai részében. Kéziratok, levelek s egyéb a lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők. *Kiadói iroda:* városkör 81. sz. a nyomdában.

Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők. *Hirdetések jutányos áron vétetnek fel*

Ünneplés után.

Kossuth Lajost ünnepelte mult hétfőn városunk polgársága. A negyvennyolczas nagy alak 90. születésnapja nyujtotta az alkalmat, hogy Kőszeg város polgárságának szine-java minden pártkülönbség nélkül összegyülhessen és ünnepeljen. És ezt szépen cselekedte ennek a városnak a polgársága. Megmutatta, hogy szive hálás tud lenni a nemzet nagy jóltevője iránt és ebbeli érzelmeinek nyiltan mer kifejezést adni, amint az igaz hazafihoz illik; megmutatta, hogy midőn a szabadságharcz nagy hősről emlékezik meg, egyuttal nem feledkezik meg a legalkotmányosabb fejedelemről, megkoronázott királyáról sem, sőt, mint legelső magyar emberről, első sorban emliti nevét bármely alkalommal. A tulzók egyrészt azt mondhatnák erre, hogy a hol Kossuthot ünneplik, illojalitás a királyt is oda állitani; vagy másrészt: a Kossuth ünnepeltetésének tisztán nemzetinek kell lenni, melybe nem vonandó be semmi más, talán dinasztikus izü. Nos hát ez nagy elfogultságra vallana. Ha valakinek például nagy jóltevője van, a ki atyjának történetesen ellensége és ezt ünnepli, tiszteletlenségnek tudná be valaki a fiunak, ha a családfőről is megemlékeznék az ünneplő? Avagy pedig: szabadna-e annak, a ki jó barátját tiszteli, megfeledkeznie saját édesatyjának tartozó tiszteletről, a mely az isteni után az első? Soha! Azért mi igen helyeseljük és helyesli minden józanan gondolkozó ember, hogy a Kossuth-banketteu polgármesterünk első sorban a haza édes atyjára, a koronás királyra és családjára mondott felköszöntőt és csak azután fogott a derék ünneplő társaság Kossuth Lajos ünnepléséhez. Lám épen igy cselekedett az ország fő- és székvárosa is, midőn Kossuth Lajost diszpolgárává választotta. *A közgyülés* — mondja többi között a határozat — *midőn lelkesült éljenzéssel vívja le a törhetetlen hűség, a legbensőbb alattvalói szeretet adóját a legalkotmányosabb uralkodó: I. Ferencz József, Magyarország koronás királya iránt, a kinek áldásos uralkodása az alkotmányos szabadság virágzásának korszaka, és a ki annak legmagasabb őre és alkalmazója, — a tett inditványt szótöbbséggel elfogadja s Kossuth Lajost Budapest fő- és székváros diszpolgárává megválasztja.* Okos dolog volt az mi tőlünk is, hogy igy ünnepeltünk.

Szépen ünnepeltünk. De láttunk azon a hazafias ünnepségen még valami, bennünket közelebbről érdeklő, valami örvendetes dolgot. És ez a polgárságnak tömörülése akkor, mikor annak szüksége fenforog. Azt mondhatná erre megint valaki, hogy: hisz most ez nem igen volt szükséges. Oh igen! Mikor arról van szó, hogy magyaroknak valljuk magunkat, igaz hazafiaknak, a kik valamiért lelkesedni tudnak, akkor nem tehetünk másképp, mint ahogy tettünk. És igy kellene tennünk egyéb üdvös dolgainkban is. Fel kell emelkednünk a nagyhoz és nem kicsinyes dolgok körül virtusunkat gyakorolni. Nemesebb czélok után kell törekednünk; nem pedig torzsalkodásban, vetélkedésben pártoskodásban és érdékeltségekben emészteni erőnket.

Hogy békében élhessünk, gyarapodhassunk, művelődjünk és boldoguljunk, még sokféle intézkedésre van szükségünk. Ilyen intézményeket csak együttes erővel és kölcsönös támogatással leszünk képesek létesiteni. Mindenkinek, a ki e városnak fia, hozzá kell járulnia e czél eléréséhez, önzetlenül akarnia kell a sikert. A ki nem legjobb tudással mozditja elő lakóhelyének igaz ügyeit, az nem hű fia az ő városának; a ki e várost, a melyben született, a melynek polgárává lett, bármi uton-módon kárositja, az rossz ember, s nem méltó arra, hogy itt otthonát leli. Tehát:

Tegyen mindenikünk, a mennyit tehet, honáért földieiért.

Kulturegyesületünk.

A dunántuli közmivelődési egyesület már elérkezett arra az időpontra, melyen megkezdi tulajdonképpeni működését: a segélyezést! Egyelőre ez természetesen csak nagyon kisméretü lesz, de kezdetnek nagy eredmény, hogy az alakulástól másodévre már meg lehet kezdeni a segélyezést. Még egyetlen közművelődési egyesületnél sem volt erre példa; de nem volt példa arra a takarékosságra sem, melylyel a „Dunántuli Közmivelődési Egyesület"-et vezetik. A mi egyletünk megalakitása és két évi kezelési kiadása összesen 1572 frtot tett ki, holott például az „E. M. K. E."-nek kezelési kiadása évenkint fölülmulja a 7000 frtot. A mi irodánk majdnem kizárólag a taggyűjtésre költ, a mi sok papir és nyomtatványköltséggel jár. Személyi fizetést eddig csupán az irnokok huztak; jelenleg egy dunántuli ifju havi 20 frtért végzi az irnoki teendőket. A titkás Porzsolt Kálmán, ki a „Nemzet" munkatársa, nemcsak hogy dijtalanul végzi a rendkivül sok munkát, hanem az egylet számos apró kiadását a sajátjából fedezte. Az irodahelyiség bére volt eddig terhes, mert a „Budapest" szálló, hol az ideiglenes iroda volt, havonkint 35 frttal huzta meg az egyesületet. E bajon ugy segitettek, hogy az egylet és a titkár az egylet igazgatósági tagjának, Rákosi Jenőnek a házában közösen béreltek nagy

TÁRCZA.

A zsidó leány. *)

Volt egy kor, melyet mi, a puha jelennek még puhább ifjai, a vakitó fénytől elkábitva szent áhitattal emlitünk; melynek egy pillanatáért odaadnók jelenünket és mindent, mindent egy akkori halálért! Egy kor, midőn az emberek egyetlen büvszóra, egyetlen varázsütésre rázták meg és szakitották el a lánczot, mely századokig fogva tartotta őket; midőn a vén Európát egyetlen érzelem, a szabadság szent lángja ébresztette fel dermedtségéből, hogy dicsőn, csattogva vágja vissza a százados átkot bünös elnyomóira!

Magyarország legfenségesebb korszaka e napokra esik. Eltünt e kor, de emléke nem fog elmulni soha! 1848—49-ről beszélek.

I.

A moróczi grófi kastélyban élt egy árendás zsidó család.

A öreg zsidót ugy hivták, hogy a Mózes árendás; de ha vele beszéltek, hát ugy czimezték, hogy a „nagyságos ur". Mert sajátságos természete népünknek, hogy a kit gunyolni akar, hát megnagyságolja; mig a tekintetes szó nebántsdvirág nála, addig a nagyságost egész kedvteléssel osztogatja minden jött-ment idegennek.

Megszokták már a gunyt és keserüséget!

Ez a Mózes árendás pedig gazdag, nagyon gazdag ember volt; de a mi még gazdagabbá tette, az leánya, Elvina volt.

Elvina szőke, szelid tekintetü, félénk leány gyermek volt, csak alig 16 évvel finoman ivelt gyenge vállain.

Apja évekkel előbb költözött Moróczra, s mint legtöbben fajtársai közül, hamar gazdagodott meg az moróczi nép jóhiszeműségén, hogy igazán szóljunk, élhetetlenségen. És azután a moróczi grófok még nagyobb élhetetlensége következtében vált belőle árendás.

Mózes, az uj „nagyságos ur" igen jól értette, hogy mint lehet mindenből, még a tehénhulladékból is, aranyat csinálni; tudta, hogy mint lehet aratni ott, a hová nem vetett. Hanem hát meg is maradt látszata. Gazdagodott és hizott!

Gyermeke nem volt a szép Elvinán kivül, ki anyja halála után egész idejét a franczia nevelőnő társaságában bábjai és virágjai között osztotta meg mindaddig, mig egészen felserdülve azt nem vette észre, hogy már valóságos, eleven bábukkal is játszhatik.

És játszott is; hisz egész élete sem volt egyéb egy elhibázott játéknál! Hanem mindig megmaradt szelid, félénk leánykának, ki öntudatlanul tette játékszerévé az ifjak sziveit, kik elégszerencsétlenek voltak, habár csak egy pillanatra is, lappangó szenvedélytől lángoló szép szemeibe tekinteni.

De volt neki egy titka.

Ha nem szerethetett, legalább gyülölt szive mélyéből.

Lovagjai szépelgésére elpirult s selyem szempilláit csakugy felve emelte fel olykor-olykor a kétségbeesett Don Juánok lángoló ábrázatára, és azután oly keresettség nélkül hagyta őket a faképnél, mint az egyszeri apostol a jámbor oláhokat. De ha ablakából vagy a kert zöld rácsozata mellől mélázva tekintett Moróczon végig s egy magas, barna ifjura találta vetni sötét szemeit: akkor nem a szelid Elvina volt többé, hanem a szenvedélyes zsidó leány, ki nem a hideg megvetés tekintetével sujtja le gyenge áldozatát. Nem, ő nem volt képes erre, hanem önmaga lőn kitörő gyülöletének rabjává, midőn reszketve kellett az ablaktámlányba vagy a léczkeritésbe kapaszkodnia, hogy meg ne tántorodjék, midőn zemei lázasan villantak meg a gyülölt ifju látására s gyenge kezei önkénytelenül emelkedtek fenyegetésre és ajkai akaratlanul nyiltak átokra.

Ilyenkor megtörten, két ragyogó könycseppel sötét szempilláin, hagyta oda háborgatott merengését.

Az ifju Agárd Béla volt, a moróczi grófok volt számtartójának fia.

Régebben történt: Béla még csak 7—8 éves lehetett, midőn egy alkalommal Agárdékhoz a szomszéd városból vendégek jöttek, a fürge, játszani szerető Emmácskával. Néhány percz mulva Béla és a leányka elválhatatlanokká lettek, s vidáman játszottak a lugos árnyéka alatt.

Nem sokára a lugos nyilásánál Elvina, a kis zsidó leányka jelent meg.

Nem mert belépni; Béla pedig nem akarta észre venni.

— Béla! — szólt halkan, de a fiu nem felelt.

— Béla! — ismétlé Elvina — bát énvelem nem játszol? —

— Nem! — felelt Béla durczásan és elvezette a lugosból Emmácskát.

Elvina szótlanul nézte egyideig a vidáman játszó gyermekeket; aztán sirva fakadt és elszaladt haza.

Béla csakugyan nem játszott többé vele.

Nem sokára tanulni vitték a városba. Utóbb atyja nyugdijaztatott, a kastélyba pedig Mózes, az uj nagyságos ur ült be.

De a kis bolondos Elvina soha sem tudta feledni a kerti történetet.

Ha Bélát el tudja feledni, a kis történetet is elfeledheti.

Bár Béla azután is gyakran jött Moróczra, de őt soha sem engesztelte ki.

Pedig Elvina szerette Bélát; mert ha nem szerette volna, nem tudta volna úgy gyülölni sem!

*) Lásd lapunk irodalmi rovatát.

lakást, s igy az egyletre az iroda helyiségért, mely egyszersmind ülésterem is, csak havi 20 frt esik, s ülések alkalmával, ha az egylet szobája nem elegendő, rendelkezésre áll a titkár magán lakása is. Előny a mellett, hogy az egyleti irodában hivatalos óra majdnem egész nap van. Az egyletnek eddig nem volt pénztárosa, most a pénzek egyenesen a leszámitoló bankba irányittatnak a postán. A bankban azonban naponkint több millió forogván meg, a mi gyakran krajczáros tételeinkkel szinte volt baj; pénzt sohasem hiányzott, de az apró adakozásokat összeadva, egy tételenkint egy név alatt vezették be, a mi egyleti kezelésnél persze hiba. Igy végre a közgyűlés után pénztárost választott az igazgatóság, dr. Fekete Ignácz ügyvéd és közgazdasági iró személyében, a ki a napokban veszi át a pénztár kezelését s ezentul ugy a beirás, mint a nyugtázás szabályozottan megy. A pénz azonban ezentul is mindig a bankba fog tétetni minden héten s itt kamatozik már több mint 30,000 frtunk. Az egyleti évkönyv a tagok egy részének a héten küldetett el mert az tapasztaltatott, hogy a nyáron a tagok legnagyobb része nem volt honn s az évkönyvet kétszer kellett elküldeni. A segélyezés megkezdését már kimondotta az igazgatóság, de még nem érkeztek be a tanfelügyelői javaslatok, melyeket a segélyezésnél az igazgatóság figyelembe akar venni. Két mozgalomban is észlelhető nemi haladás, melyeket Porzsolt titkár indított meg, az egyik a dunántuli nyaralóhelyek pontos összeirása, a másik pedig a vidéki muzeumok létesitése; sőt ez utóbbi ügyben országos mozgalom van keletkezőben, s ha pár év mulva egy csomó uj muzeum lesz az országban, ez is a „D. K. E." dicsősége lesz, melynek kebelében Porzsolt az eszmét fölvetette.

HIREK.

— **Elmaradt terepszemle.** Albrecht főherczeg jöveteléről tettünk eminest lapunk mult számában, a mi azonban elmaradt. A főherczeg, ideérkezett hirek szerint, nem is kelt utra, mert Beck báró táborszernagy, vezérkari főnök betegen tért haza a hadgyakorlatokról és ő nélküle nem eshetett meg a terepszemle.

— **Reiszig előléptetése.** A fő- és székvárosi napilapok szerint Reiszig Edének kereskedelmi államtitkárrá való kinevezése minden pillanatban várható.

— **A Kossuth-bankett.** Hétfő esti 8 órára volt rendezve Kossuth tiszteletére egy jóformán rögtönzött bankett. A bálház kis terme, a mely e czélra ki volt szemelve, Kossuth egykori és legujabb képeivel volt feldiszitve és a patkó alakban felállitott asztal körülbelül nyolczvan terítékkel ellátva. Már háromnegyed nyolcz órakor kezdtek gyülekezni a banketten résztvevők: a város előkelőségei és polgárai. Valamivel nyolcz óra után együtt volt egy diszes, vaiami nyolczvan tagból álló társaság, melynek egyes tagjai, midőn elfoglalták volt kitüzött helyeiket s a czigányzenekar rágyujtott a Rákóczy-indulóra. Az első fogásnál felállott Tipka Ferencz polgármester, s a magyar ember szokására hivatkozva, megemlékezett a legelső magyar emberről, a királyról. Éltette a legalkotmányosabb fejedelmet, a királynét és az egész királyi családot. (A jelenlevők a „király" szó hallatára felemelkedtek ülőhelyeikről és a polgármester beszédét állva hallgatták végig.) Kis várlatva Freyler Lajos mint ünnepi szónok szépen átgondolt beszédet mondott az ünnepelt Kossuth Lajosról. Megmondta, hogy ki volt Kossuth Lajos és mit tett nemzetéért, egészségére üritvén poharát. Erre az egész társaság éljenzésbe tört ki, s a czigány a Kossuth nótáját húzta. Felszólaltak azután még többen. Kőszegi József Illyés Bálint gyönyörü alkalmi költeményét olvasta fel. Katona Lajos tanár a polgárság egyetértésére mondott sikerült tosztot. Dr. Gerhauser József alj biró a tanitókat mint a magyarosodás előmozditóit éltette. Szovják Hugó ügyvéd a fiatalságot buzditotta stb. A társaság nagyobb része úgy éjfél tájban hagyta el a bálház-termet, de kisebb csoportokban még tovább mulatott.

— **Ellenőrzési szemle.** A városban tartozkodó tartalékos és póttartalékos legénység ellenőrzési szemléje a közös hadsereg részéről f. é. October 6-án a város házán, a honvédség részéről f. é. October 10-én a honvédlaktanyában reggel 8 órától kezdődőleg tartatik meg.

— **Templomépites.** Épülő templomunk jobbára tető alatt áll és a mellékhajók csúcsives boltozatai is jóformán elkészültek. Most a toronyépitést folytatják és a főhajok boltozatának kiépitéséhez fogtak.

— **Esküdtszéki tárgyalás.** A szombathelyi törvényszéki palotában mult csütörtökön esküdtszéki tárgyalás volt, mely minket kőszegieket is közelebbről érdekel. Az esküdtszék Tuczentaller Lajos városi pénztáros, volt számvevő, Binder János ügyvéd ellen rágalmazás, esetleg becsületsértés miatt folyamatba tett sajtóperét tárgyalta, melynek alapját egy a Szombathelyen megjelenő *Volksfreund* czimü német lapban 1891. évi okt. 24-én megjelent czikk képezte. A sajtóbirósági tanács Laky Kristóf elnöklete alatt Magassy Elek és Izsák Gyula, törvényszéki birákból és Uy Sándor jegyzőből állott. A magánvádlót Feldmann Bódog dr., vádlottat pedig Éhen Gyula ügyvéd védte. Az esküdtekből többen hiányozván, a 36 tagu esküdtszéket ki kellett egészitení, a mi épen nem bizonyult nehéznek, mert elég esküdtképes ember volt a teremben. Kisorsoltattak azután rendes tagokul: Bertalan János, Bozzay Gáspár, Danka István, Dömötör Kázmér, Fejes János, Holczheim Károly, Hulin Gábor dr., Legáth Ferencz, Leszler Antal, Lingauer Ferencz, Németh Gyula dr. és Tulok Kázmér; póttagokul: Doktorics Sándor és Heinzmann János. Mikor az esküdtszék megalakult, magánvádló kibékülést helyezett kilátásba, s elnöktől néhány percznyi szünetet kért. A kért szünet megadatott, de a kibékülésből mi sem lett. Felolvasták most a vádlevelet s utána az inkriminált közleményt. Azután hozzáfogtak a tanukihallgatáshoz. Tanukul megjelentek: Károlyi Antal dr. alispán, Markovits József, Pötzelberger Károly, Tipka Ferencz polgármester és Reitermayer volt Szombathely városi számvevő, kik vádlót tisztességes, becsületes és munkás embernek ismerik és ellene semmi súlyositó körülményt nem hoztak fel. Vádlott ellenben tanuival Tuczentallert kötelességmulasztó, hanyag hivatalnoknak iparkodott feltüntatni, a mi éppenséggel nem sikerült. Tuczentallernak rendén volt a szénája, a miről legjobb tanuságot tesz *Kőszeg város önkormányzati szabályrendelet*-ének 27. §-a és a községi törvény. Következett már most a vádbeszéd, utána a védőbeszéd. Elnök végreösszegezvén a per anyagát, a kérdéseket tette fel, mire a visszavonult esküdtek vádlott Binder Jánost 12 szóval a becsületsértésben mondották ki vétkesnek s a kir. törvényszék e verdikt alapján, de az enyhitő körülményeket, különösen pedig magánvádló kivánságát, a kienyhe büntetést kért, vádlottat 30 frt fő-, 20 frt mellékbüntetésre es a felmerült költségek megfizetésére itélte. Vádlott képviselője semmiségi panaszt jelentett be.

— **Gyümölcsfáink virágdiszben.** Városunk területén az alma- és körtefák ujra kihajtottak és sok helyen egész virágpompában diszlenek. A jóságos ősz azonban aligha fogja pótolni a veszteséget, melyet a tavasz és nyár okozott gyümölcstermésünkben.

— **Uj uniformisban.** A helybeli tűzoltó-zenekar — azt hiszszük, hogy már ekként titulálhatjuk — holnap ölti magára először uj uniformisát és délután 4 órakor a *Lenner*-féle kávéház előtt bemutatja magát a közönségnek.

— **Elégtetelt akart venni** a napokban egy melák német csavargó egyik rendőrünktől, a ki már többször utjába állott, s a város házára belebbezte. A mult csütörtökön Sch. rendőr szabadságot véve, polgári ruhában a feleségével künn járt a földjén. A csavargó, ki ezuttal ismét ellátogatott városunkba, felismerte a lábatlankodó rendőrt és kileste visszatérését. A felső vám szomszédságában azután a gyanutlan rendőrre vetette magát, számitván egy lesben álló pajtásának a segitségére. De a rendőr felesége hamarosan segitséget vitt s még mielőtt ketten döngethették volna rendőrünket, felnyalábolták az utonállót és bevitték a rendőrségre.

— **Toronyóránk.** A szabad királyi város egyetlen hiteles, hivatalos és tudományosan ellenőrzött órája, s mi templomóránk, szörnyü szeszélyes. Ráfér erre az órára egy kis gyeplő, a melynek segitségével egy kicsit visszatarthatnák, mert egyre siet, a mi különben nem egyetlen baja. Legnagyobb hibája az, hogy szerkezete már nagyon kopottas, rozogás és semmiféle szerszámmal nem reguláztató.

— **Az időjárás.** Gyönyörü szép, verőfényes és jó meleg időnek örvendünk. Az a kevés szőlő, a mit meghagyott a jég és egyéb csapás, szépen érhetik és megfelelő minőségű borral kecsegteti gazdáinkat.

— **Uj táviró-hálózat.** A soproni posta- és távirdaigazgatóság egész csendben uj távirdahálózatot rendeztet be. Az irány hallomás szerint Kőszeg, Felső Pulya, Sopron. A soproni ut mentén már felállitották az oszlopokat.

— **Legujabb.** Lapunk zártakor veszszük az örvendetes hirt, hogy Kerner Ignácz tanitó, barátunk a magyarság előmozditása szempontjából nevét belügyminiszteri engedélylyel Környei-re fogja átváltoztatni.

— **Hogyan lehet tyukszemre szert tenni?** Alig hihető, hogy volna ember, a ki nem dicsekedhetnék tyukszemmel. Pedig mégis. Egy keveset járó emberünk azzal dicsekedhetik, hogy ő tiszta szüz a tyúkszem dolgában. „Jöjj le hozzám egy pohár borra" — mondja erre neki egy barátja. A szerencsétlen ember belement a kelepczébe és lesétált a magyar-utczába. Reggelre egy-egy fris tyukszem duzasztotta két lábujját. A rossz nyelvek azt beszélik, hogy az egyiket lemenőben, a másikat visszatérésében szerezte.

— **A tánczkedvelők** érdekében hozzuk a hirt, hogy beiratások már csak October 2-ig eszközöltetnek.

— **„Magyarország tánctanitóinak egyesülete"** a nm. m. k. belügyminisztérium 593664/92 sz. rendeletével jóváhagyott alapszabályok alapján megalakulván, felhivatnak az érdekeltek, miszerint esetleges belépési szándékukat az egylet titkáránál: Lángh Gyula ügyvéd úrnál Budapesten, VI. ker., Andrássy-út, 54. sz. a. mielőbb bejelenteni sziveskedjenek.

II.

Évek multak el.

Megszületett végre a magyar szabadság.

Szép volt, mint naplójában a költő mondja, kinek érczszobra büszkén tekint alá a Duna habzó hullámaira, — szép szebb minden idegen országbeli testvéreinél, mert nem fürödött vérben; mert tiszta örömkönnyek mosták és bölcsője nem hideg merev holttestek, hanem forró dobogó szivek voltak.

Hjah! de aztán mégis csak vérben kellett megfürödnie!

Uj harczra viradt a nemzet.

Agárdék azonban már előbb elköltöztek Moróczról.

A magyar hadsereg csodákat müvelt az osztrákok ellenében. De Nagy-Szombat bevétele után mégis kénytelen volt a pozsonyi vonalat feladni és egész rendben Győr és Komárom felé visszavonulni.

E vonalon vivott harczokban tüntette ki magát Agárd Béla, ekkor már huszár főhadnagy; s a visszavonuláskor mutatott „hősies és bátor magaviseletéért" egyelőre elismerő okmánnyal és századosi ranggal diszittetett fel, s a visszavonuló sereg hátvédeül egy század huszársággal Moróczon hagyatott.

Hideg deczemberi délután volt, midőn a század Moróczra bevonult.

A nép lelkesült örömujongással fogadta a szép harczfiakat, s Mózes, hogy méltóan mutassa be hazafiságát, a faluvégi csárdában jó napot rendezett a huszárok számára.

Mózes Bélát szállásoltatta magához; e drága jogát csak nem engedhette másnak!

Minthogy pedig rögtöni ellenséges támadástól nem kellett tartani, a fiatal százados is a legények közé vegyült s velök mulatott későig. Azután haza indult.

A kastély a többi házaktól elkülönitve kissé magasabban feküdt, ugy hogy a kertre néző ablakokból kényelmesen lehetett áttekinteni egész Moróczon.

Az udvar kevéssé balra esett, s a kerttel együtt zöld rácsozattal volt köritve.

Béla az udvaron keresztül lépett a csarnokba, honnan szolga vezette emeleti szobájába.

A kastély egészen csöndes volt.

— A nagyságos ur éppen előbb ment el hazulról, — jelentette alázatosan a szolga — a kisasszony azonban a szalonban várja a százados urat. —

Béla még gyermekkorából ismerte a kastélyt; miután tehát néhány perczig még a mulató legénység fel-felhangzó zaját hallgatta, sietett a megjelölt szalon fele.

Elvinát egyedül találta.

Azt vette észre, hogy Elvina magános ábrándjait zavarta, mert a leánykán észrevehetőleg látszott a meglepetés és elfogultság.

Gyenge pir futotta el arczát s lesütött szemekkel állt a belépő előtt.

Oly szelidnek, oly angyali jóságnak látta Elvinát e pillanatban Béla; s nem vette észre azt a sebes pillantást, melyet az lopva vetett reá, a régtől gyülölt férfira, ki most egyszerre előtte, és úgy hitte, hatalmában áll. Semmit sem vett észre Béla, csak midőn kezét akarta megcsókolni, vonta az vissza jobbját.

Lágy hangon, kissé reszketve szólalt meg Elvina.

— Százados ur — mondá — atyámat dolgai késztették, hogy elhagyja házát, melyben azonban ön mindig biztos vendégszeretetre számolhat. —

— Soha sem volt jogom kételkedni benne, — felelt udvariasan Béla; — de nagysád, Elvina, a mint látszik, még mindig haragszik reám, — tette hozzá tréfálkodva.

Elvina még jobban elpirult és még jobban lesütötte szemeit.

Bélát a jelenet egészen lebilincselte.

Sokszor nem akarta észrevenni azelőtt a régi szelid játszótársat, a megbántott Elvinácskát; de e pillanatban egészen uj érzelmek és vágyak töltötték be forró kebelét.

Nem a régi emlékek keltek fel benne; nem, ő egészen a pillanat varázsa alatt állt.

Oly sokat fejlődött, csábosan szép lett azóta Elvina, mióta Béla utolszór volt Moróczon!

— Elvina, ön megigézett, — folytatá a huszárszázados — s szabad talán reménlenem bocsánatát, ha őszintén kimondom, hogy bármily nagyra becsülöm is a nagyságos urat, mégis nagyon örülök, hogy e kedves pillanatban egyedül találkozhattunk. Feledje Elvina a multat és bocsásson meg nekem. —

De Elvina elfogult volt; nem tudott szólni sem.

— A régi jó Elvinának ugyancsak nincs szava hozzám? — kérdé ezután fájdalmasan.

— Százados ur — felelt Elvina — ön a szabadság választott bajnoka; én gyenge leány meghajlom a haza hős szelleme előtt. De a mult? Oh, ne emlegesse ön a multat! —

— A kötelességben nincs mit dicsérni, kedves Elvina. Hanem miért itél el egy gyermekkori tettért?

— Nem akarom szemrehányásokkal illetni házunk nagyrabecsült vendégét; de jusson eszébe, százados ur, hogy hányszor tehetjük jóvá gyermekkori tetteinket!

— Igaza van Elvina; de hiszen én e pillanatban ezerszeresen bünhődöm mindazért, a mit eddig ön ellen vétettem. Megbocsáthat ön nekem? Oh, önnek meg kell bocsátania! — tört ki egyszerre szenvedélylyel.

Elvina némán hajtotta le fejét és küzdött; de midőn Béla ujból megragadta jobbját, nem ellenezte többé, hogy forró csókokkal illesse kis kezeit.

Elvinának két könnycsepp gördült le arczán.

De olyan különösnek tünt fel; s midőn nem birva tovább ellenállásával, zokogva borult Béla vállára, még mindig titkolt valamit, a mivel egész este küzködni látszott.

Béla azonban nem figyelt erre; Elvina pedig még mindig azt gondolta, hogy gyülölni tud!

Egyedül voltak; zavartalanul adhatták át magukat a pillanat gyönyöréne.. A nemes lelkü és egyenes jellemü Belának eszeágában sem volt gyanakodni; Elvinát pedig egészen önfeledté tette helyzete.

Oh mennyi kéjt, mennyi boldogságot érzett ő egy rövid percz alatt a „gyülölt" ifju karjai között!

Az idő észrevétlenül haladt.

Suttogtak és egymás boldogságát nevették: midőn kivülről mindinkább növekedő és közelgő zaj riasztotta fel őket.

(Vége köv.)

Csarnok.

Kórházban.

Önkivületi állapotomból lassan eszmélni kezdtem: fölnyitottam szemeimet s körültekintek. Első pillanatban meghökkentem; de később összeszedtem, s megerőltetve látóképességemet, igyekeztem tekintetemmel az engem körülvevő sötétségen keresztülhatolni. Hiába! Sötétség mindenütt! Hol vagyok? Hogy jutottam ide? Ezek voltak a legelső kérdések, miket magamnak tettem. Föl akartam ülni az ágyon; erőm azonban nem volt hozzá; tagjaim bénultak s megtagadták a szolgálatot. A közelmultban velem történteket iparkodtam emlékezetembe idézni. Annyit tudok, hogy a d . . . . . i országúton haladva, egyszerre hat álarczos rabló támadott meg s pénzemet követelték. Előadtam, a mim volt, de ők ezzel úgy látszik nem voltak megelégedve, mert reám rohantak s ütlegelni kezdtek. Fegyverem nem lévén, csak botommal védekezhettem. A küzdelem azonban nem soká tartott, mert az álarczos rablók egyike hirtelen egy hosszú tört rántott elő, s azzal kétszer oldalba szúrt. Leroskadtam s eszméletemet vesztém. Az ezután történtekre nem tudok visszaemlékezni. Gondolataimból óra ütés riasztá fel. Az óra éjfél után egyet ütött. Csak ekkor csapta meg orromat egy a kórházi levegőre emlékeztető szag, mit eleinte talán gondolataimba való mély elmerülés miatt nem éreztem. Tisztában voltam a helyzettel. Tagjaim bénultsága, az oldalamban érzett fájdalom, a kórházi szag egyenként megértették velem hollétemet.

* * *

Kívülről nesz hallatszott, s nem sokára egy ember jelent meg a teremben, hol én is feküdtem. Kezében gyengén világító lámpással ment végig a termen, s az annak közepén álló asztalon elhelyezett, s időközben kialudt mécsest meggyujtotta. A kórházban, — mert most már bizton fölismertem tartózkodási helyemet, — félhomály derengett, s a mennyire kivehettem, csaknem minden ágy el volt foglalva. Az ápoló egyik-másik beteget megnézve, nemsokára ismét eltünt a kórház egy mellék ajtóján. Összeszedtem minden erőmet, s leküzdve óriási fájdalmamat, felültem az ágyon. Ujból körültekintettem, s figyelmemet környezetemre forditám. Mellettem egy szép fiatal ember feküdt, ki úgy látszik, nehéz beteg lehetett, mert miként én, ő sem aludt, hanem alig-alig mozdulva, folytonosan nyöszörgött. Közelemben és távolabb könnyebb és nehezebb betegek feküdtek, részint mély álomba merülve, részint a kórágyon ide s tova fetrengve. Irigyeltem az alvókat. Ők legalább éjjel nem érzik a kinokat, miket testi betegségük nekik okoz. De én s néhány társam, kik éjjel sem nyughattunk, mikor a legtöbb halandó Morpheus karjai között alussza a nyugodt, éjjeli álmot, a mikor minden pihen, még éjjel is szenvedtünk. Nyomorú helyzetemet nem is tekintve, szánni kezdém szegény szenvedő betegtársaimat; különösen pedig a mellettem fekvő fiatal embert, kinek fájdalmas sóhajtásai és nyöszörgései mélyen meginditottak.

Az óra kettőt ütött. A kórházban minden csendes, csak olykor-olykor szakitja meg a kisérteties csendet egy-egy fájdalmas sóhaj, egy-egy kinteljes hörgés. Egyszerre kiáltást hallottam.

Mint a derült égből lecsapó mennykő, úgy hatott ez reám! — Nem közönséges, hanem valami megmagyarázhatatlan, sajátságos, talán úgy mondhatnám túlvilági hang ez. Nemsokára az ápolót láttam megjelenni a kórteremben, ki úgy látszik, hallotta a kiáltást, s egyenesen arra tartott, honnét az felém hallatszott. Egy kórágynál csendesen megállt. Letette lámpáját s a beteg fölé hajolt. Majd üteret fogta s végül szivére tette kezét.

— Meghalt — mondá hangosan, s azonnal hozzáfogott munkájához. Egykedvüen levetkeztette a halottat, betakarta a takaróval s távozott.

— Ez tehát a te sorsod ember — gondolám — hogy a kórházban, talán idegenben is, mindenkitől elhagyatva, s senkitől sem szánva, add ki lelkedet, mely lehet, hogy egykoron minden szépért és jóért rajongott, hevült, s a nemesért küzdött; s melynek titokzatos rejtekeiben talán a legszebb álomképek szövődtek valaha. Vége van; nincs többé; elmult mindörökre! Boldog vagy legalább — gondolám — hogy a terhes és szenvedésteljes élettől végre megszabadultál.

Ilyen s ehhez hasonló gondolatokkal töltöttem el az éj hátralevő részét. Végre megvirradt. Az ápolók bejöttek a terembe, s elvégeztek a betegek körüli teendőket.

Reggel 8 órakor volt az orvosi látogatás. Az orvosok ifju beteg szomszédomra szánakozva néztek, mire az elhalványodott, s heves köhögési roham vett rajta erőt. A főorvos hozzám lépett, megvizsgálta bekötött sebemet, s röviden csak ennyit mondott: Két hónap.

Elborzadtam. Tehát két hónapig kell itt feküdnöm? Két hónapig hallgassam a betegek sóhajtásait? Ezt én nem birom ki. Ifju betegtársam úgy látszik leolvasta arczomról gondolataimat, mert oly fájdalmasan nézett reám, mintha mondani akarta volna: lásd én már régebben vagyok itt, s mégsem panaszkodom.

Az orvosi látogatás után nemsokára egy szép ifju nő jött beteg szomszédomhoz, s kezet szoritva vele, megcsókolta őt. A felesége volt.

— Jó hogy jössz — mondá a férj szomorúan — érzem, hogy ez az utolsó nap mely nékem élnem adatott. —

— De Kálmán — mondá a nő.

— Hiába minden — fűzte tovább beszédjét szegény beteg férj. — Eljött az idő, midőn válnunk kell. Válnunk kell kedvesem! Mily nehezemre esik e pár szó kimondása. Válnunk kell! Itt hagylak árván, egyedül; itt kell hagynom téged, te drága lélek, téged, ki oly hiven ápoltál engem hosszú betegségemen keresztül; s később midőn ide jutottam, sem szüntél meg az lenni, a ki voltál. Téged kell itt hagynom, kit oly forrón szerettem, ki mindenem valál, kiért éltemet adtam volna. S most nyomorultul kell itt elvesznem, hosszú, kinzó betegség után, mert hisz jól tudom, hogy bajom orvosolhatatlan. A kérlelhetetlen halál hivó szózata elhangzott már, s nekem követnem kell őt. Mindeddig reméltem, s türtem kinzó betegségemet, panasz nélkül szenvedtem át a betegségem okozta iszonyú kinokat; de ma az orvosok baljóslatu tekintete kisbránditott — sajnos — reményemből; de meg máskülönben is érzem, hogy ez az utolsó nap, melyen még az élők sorába tartozom. Holnap már mindennek vége lesz, fájdalmaknak, kinnak, szenvedésnek s az életnek is. Vége lesz mindennek, vége, vége! —

Kimerülten roskadt vissza párnájára a beteg. Szép ifju felesége csendesen zokogott. Majd mindinkább gyengülő hangon ekkép folytatá végbúcsuját a férj:

— Ha nem volna senkim, nem fájna úgy az élettől megválnom, amely nekem csak keserűséget és szenvedést adott osztályrészül, mindaddig, mig téged meg nem ismertelek. Mert ekkor az üröm közé egy csepp öröm is vegyült, s később, midőn már enyémnek mondhattalak, feledtem a sok szenvedést, mi egész éltem folyamán ért. De igy és most fáj, kimondhatatlanul, hogy meg kell válnom tőled; hogy csak oly rövid ideig élvezhettem a házas élet gyönyöreit és kellemét. Most midőn talán már minden jobbra fordult volna, most kell távoznom, most kell itt hagynom e sargömböt. Istenem, oh Istenem, miért nem hagysz hát tovább élnem? Nem lehet, elég volt! szól közbe a halál. Miért nem sietsz már? Meddig várjak még reád? Hallod kedvesem, ő hiv s én megyek, mert mennem kell. —

A beteg végkép kimerült, s ezután már csak halkan, szakadozottan mondta el végbúcsujának hátralevő részét.

— Csak arra kérlek . . . kedvesem . . . gondolj reám néha . . . ne feledd el, . . . hogy szerettél . . . ne felejtsd soha . . . soha . . . téged . . . a túlvilágon is . . . szerető . . . férjedet. . . . Válnunk kell . . . mindörökre. . . . De nem . . . oda fönn . . . találkozunk . . . Isten veled! . . . Isten veled! . . . Ne feledj! . . .

Itt elhallgatott . . . örökre. A haláltusa csak még néhány perczig tartott. A beteg már nem mozdul többé, szemei megüvegesedtek, ajkai szederjesek.

A szegény asszony görcsös zokogásba tör ki, csókokkal boritja a haldokló arczát, de mind hiába! Azok a forró, édes hitvesi csókok sem képesek őt többé az életnek visszaadni. Még egy sóhaj a beteg elhaló ajkáról, s a halál bevégezte munkáját.

Az asszony elájult! Az ápoló odarohant az ágyhoz, s miután meggyőződött róla, hogy a beteg meghalt, fogott csak az ifju asszony fölélesztéséhez. Nem sokára föleszmélt a szép nő, s a boldog önkivületi állapotból a rideg és fájdalmas valóra ébredve, ráborult férjének kihült tetemére, s keservesen sirt.

E jelenet úgy meghatott, hogy önkéntelenül is pár könnycsepp pergett le arczomon.

Ezután eljött az orvos is és constatálva a halált, röviden csak ennyit diktált be az alorvosnak:

— Nagy Kálmán, tuberculosis pulmonum. —

Ilyen az élet! *Nemo.*

Közgazdaság.

Uj találmányok és műszaki leirások.

Közli: Bergl Sándor szabadalmi és mérnöki irodája Budapest, VI. Andrássy ut 30. sz.

Mesterséges chinin. Ezen eljárás feltalálói, Grimaux és Arnaud, kik közül az utóbbi a hirneves Chevreuil utéda volt a párisi természetrajzi muzeumban, a következő utat választották a mesterséges chinin előállitására. „Remijia pedunculata" Brazilióban, otthonos cserjéből kivonatik a benne foglalt szervi alj és natronnal kezelve az így nyert összekötés kitetetik a „nithilclorid" hatásának. Az ezen folyamatból eredményezett test vegytiszta chinin, melynek ugyanazon tulajdonsága van, mint az általánosan ismert nélkülözhetlen gyógyszer. E felfedezés, lényegesen alófogja szállitani a valódi chinin árát, és minden más eddig használt olcsób és alacsonyabb rendü pótszert, fölöslegessé tesz. A felfedezésnek további fontos eredményei következnek, ha a mondott előállitási módszernél a „methil" összekötései helyébe „ethil" összekötések vagy magasabb szeszfajok lépnek. Várható ugyanis, hogy az ezzel előállitott testek még nagyobb gyógyitástani értékkel fognak birni.

A világ legmagasabb épülete. A világ legmagasabb épülete az Ad. Fehlow-templom lesz Chicagoban. A tulajdonképeni templom husz emeletén felül még egy 14 emeletes torony fog emelkedni. Ezen épitmény kiterjedéséről ugy lehet legjobban fogalmat alkotni, ha elképzeljük, hogy a torony legfelsőbb emeletére még négy lépcsőzet és tizennyolcz elevator fog vezetni. A toronycsúcs 556 lábnyi magasságban lesz a földszin felett.

Fagypont-előállitó készülék. A készülék az 50 mm. vizoszlop egyenlő légnyomásának előállitására szolgáló és az olajnak egy bizonyos hőfokra való lehűtését eszközlő apparatusokból áll. Egy pohárban egy nehezékkel ellátott üvegtölcsér van lehelyezve, mely gummicső és közbenső darab segélyével egy manometer csővel van összekötve. Ez utóbbit egy állvány karja tartja. Ha vizet töltünk a pohárba és a manometer csőbe, akkor a csőbe szorult levegőnek nyomása a két szinvonal különbözetében fog a csőben mutatkozni. E nyomás pontosan 50 mm.-re szabályozható és azután alairás által huzamosan megtartható. Az előbb emlitett közbenső darab egy U alakú és cm. beosztással ellátott 6 mm. bőségu csővecskével van összeköttetésben, mely egy 5° C, illetőleg 15° C., megfagyó sóoldattal töltött edényben áll és ismét egy jégből és marhasóból álló fagykeverékkel telt nagy agyagfazékba van behelyezve. A mintegy 30 mm. magas és olajjal töltött próbaüvegecsék, mihelyt a sóoldat elérte fag pontját, ebbe annyira lesülyednek, hogy az olaj 10 mm.-re áll az oldat szinvonalán alul. A fagykeverék (1 rész marhasó és két rész apritott jég) 15°-nál kisebb hőfokot ad 5° C. állandó hőfok előállitására egy 13 rész kálumnitrát és 33 rész konyhasóból (100 rész vizre) álló oldat szolgál; 15° C. hőfokra pedig 25 rész cloramoniumból álló oldat 100 rész vizzel. Nem vegytiszta sók használatánál a fagypontnak javitását konyhasóval lehet eszközölni, minthogy csekély potló keverék a fagypontot lehuzza.

A delejezés erőmütani hatásai. Ha acél- vagy vaspálcát igen erősen delejezünk, az valamivel hosszabb lesz, mint előbb volt mint hogy térfogata a régi, ugy egyidejüleg kereszt-terjedelmében is összehuzodik. Joule azt tapasztalta, hogy egy vaspálca hosszának $^1/_{72000}$-vel növekedett, ha a leganagasabb fokig delejezve lett. A delejezés ezen jelenségét azon egyes részecskéknek tulajdonitják, melynek delejezve a pálca hosszkiterjedésével párhuzamosan törekszenek elhelyezkedni. E véleményt Page azon megfigyelése is megerősiti, hogy ugyanazon pillanatban, melyben a pálca delejezve lesz, vagy a deljességtől megfosztatik, a pálcában egy gyönge fémszerü csengés hallható. Sir Growe W. megmutatta, hogy ha egy eső, mely finoman felosztott delejes vasoxyd által zavarossá tett vizet tartalmaz delejezve lett a folyadék a delejezés irányában tisztábbá vált, minthogy a részecskék nyilvánvalóan helyezkednék el a hosszirányban és igy maguk közt több világosságot engednek keresztül. A hasitott vassodrony delejezés esetében ismét egyszerü sodronynyá törekszik összehúzodni. A gyors egymásutánban erősen delejezett, vagy a delejességtől megfosztott vasdarab forróvá lesz hasonlókép, mintha a delejezést egy belső dörzsölés kisérné. Mindezen jelenségek a vasnak molekuláris alkatáról tesznek bizonyságot.

Irodalom.

Áldozatok Irta: Somogyi József Szombathely. Ára 1 frt. Csinos kiállitásu könyv jelent meg a könyvpiaczon. Szerzője a vármegyei árvaszék első jegyzője, ki mi előttünk — köszegiek előtt — sem ismeretlen. A kötet öt elbeszélést foglal magában, melyeknek tárgyát többnyire a történelemből meriti az iró, és pedig a kurucz-labancz küzdelmek nagyon érdekes korából. Lelkesen vázolja ez idők romanticismusát s a történelmet a költészet segélyével eleveniti meg úgy, hogy az elbeszélések olvasásakor szinte szemünk előtt látjuk ama kalandos kort minden szépségével, bájával, de egyuttal szenvedéseivel is. Somogyi iroi képességének ereje leginkább abban rejlik, hogy néhány szóval is találóan jellemez, s hogy egyszerü szavakkal a legszebb gondolatokat ki tudja fejezni. Előnyére válik az is, hogy a romantikus tárgyak daczára a modern iskola hive. Kiválik a kötetből „Aki önmagát csalja meg" czimü elbeszélés, mely a modern társadalmi élet egy léhütő szerelmi hősét rajzolja egy fővárosi bankár képében, a ki hosszas küzdelem után egy varróleányt emel magához, a ki azonban hütlen férjének egy komikus szerelmi kalandja közben szökik meg tőle titkára társaságában.

Az „Áldozatok" czimü kötetet bátran ajánljuk mint érdekes és kellemes olvasmányt, s belőle „*A zsidó leány*"-t, mint szinten igen érdekes részt a tartalmas kötetnek, átvettük mai tárczánkba.

A „Dunántuli Közművelődési Egyesület" javára Porzsolt Kálmán egyleti titkár szerkesztésében megjelenik **„A Dunántul irásban és képben"** Dunántuli képes naptár 1893-ra ára 1 frt. Az előfizetési pénz vagy megrendelés az egyleti irodába (Budapest, József-körut 5.) küldendő. Ez irodalmi vállalat czélja a Dunántul ismertetése irásban és képben. Összes tiszta jövedelme a „Dunántuli Közművelődési Egyesület" pénztárba folyik, mely fölött az igazgató választmányból kiküldött három tagu bizottság őrködik. E bizottság tagjai 1892-ben Busbach Péter, Hieronymi Károly és Hollán Ernő urak. Az 1893-iki évfolyam kiváló értékü szépirodalmi, mulattató és ismeretterjesztő dolgozatokon kivül számos képet fog közölni s ezek között a Dunántul társas életéből számos notabilitás arczképet. Hogy milyen lesz a „Dunántuli képes naptár" jövő évfolyama, arra nézve tájékoztatásul ide iktatjuk az első (1892-iki) évfolyam tartalomjegyzékét: Porzsolt Kálmán: A könyv. Jókai Mór: Tisztelendő és tiszteletes. Simon Gyula főispán: Emlékmondat. Fink János polgármester: Emlék mondat. Vadnay Andor orsz. kép.: Emlék mondat. Károlyi Antal alispán. Emlék mondat. Györy Elek orsz. kép.: Emlék mondat. Rákosi Jenő: Kőrösi Csóma Sándor. Endrődy Sándor: Dal. Schwarz Gyula: Téves nézetek a görög irodalom felől. Rákosi Viktor: A Pirókék albérlője (elbeszélés). Beksics Gusztáv: Kath. egyház és m. nemz. állam. Kozma Andor: Olivér (Elbeszélés). Radó Antal: Dal. P. Márkus Emma: Mint lettem én színésznővé. Eötvös Károly: A kedélyes nádorispán. Bartók Lajos: P. Márkus Emma. Ötvös Ádolf: Jászay Mari. Élet- és jellemrajzok (arczképpel): Beksics Gusztáv, Beöthy Zsolt, Bezerédj Viktor, Bródy Zsigmond, Dulánszky Nándor, Endrődi Sándor, Eötvös Károly, Esterházy Mihály gróf, Fenyvessy Ferencz, Feszty Árpád, Gajári Ödön, Hieronymi Károly, Hornig Károly báró, Jókai Mór, Karsay Sándor, Kaiser József, Kozma Andor, Kozma Sándor, Kuncz Adolf, Nádasdy Ferencz gróf, Pallavicini Ede őrgróf, Pap Gábor, Radó Antal, Rákosi Jenő, Rákosi Viktor, Schwarz Gyula, Szarvassy Sándor, Széll Kálmán, Szigeti József, Sziklay János, Szlávy József ifj., Szögyény Marich László, Tölgyessy Artur, Vaszary Kolos, Vágó Pál, Wekerle Sándor, Zala György. A kötetet 60 kép díszitik. Ez első évfolyam még mindig kapható 1 frtért egyleti irodánkban. Az uj évfolyam ára szintén 1 frt s ezt a Dunántuli közművelődési egyesület érdekében kérjük mielőbb az egyleti irodába beküldeni. Budapest, 1892. szeptember hóban. Kiváló tisztelettel Porzsolt Kálmán, a „D. K. E." titkára.

Felelős szerkesztő: *Wittinger Antal.*

Nyilt-tér.

Fekete, fehér és szines damast selymeket méterenként 1 frt 40 krtól 7 frt 75 krig (38 különböző fajtában szállit egyes megrendelt egyes öltönyökre, vagy egész végekben is póstabér és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállitó) **selyemgyára Zürichben.** Minták póstafordulóval küldetnek. Svájczba czimzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

2317/892

Árverési hirdetményi kivonat.

A kőszegi kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közzéteszi, hogy Weiss Sándor rohonczi lakos végrehajtatónak a Muhr Mária és társai végrehajtatott szemben elők ellen 300 frt — s. t. tőke s járulékai iránti végrehajtási ügyében a kőszegi kir. járásbíróság területén levő Rohonez községben levő s rohonczi 1290 sz. tkvben A † alatt felvett 1451 hrsz. szántóra 84 frt, a 3827 hrsz. retre 38 frt, a 3945 hrsz. retre 2 frt, a 3951 hrsz. szántóra 8 frt, a rohonczi 2818 sz. tkvben felvett A † a 382 hrsz. [illegible] 139 frt a 2661/1 hrsz. szántóra 36 frt, a 3153 hrsz. szántóra 28 frt, a 3156 hrsz. szántóra 21 frt, a 4675 hrsz. szőlőre 186 frt, a 2692 hrsz. retre 82 frt, szonnel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1892. évi október hó 24-ik napján d. e. 10 órakor Rohonez község házánál

megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% at készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyamokat számítva és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában szabott kellő igazolványt szabályszerű ajánlat megtétele végett magukkal hozni, vagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a birósagnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen 1892. évi augusztus hó 25. napján.

A kőszegi kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság.

Az egészség

a tiszta vér!

Fekélyek, betegségek, bőrszennyek, kiütések, hólyagok, gyermekek elgyengülése, gyengeség, szédülés. Mondjuk ennek használata után csodás eredményről jótállunk.

Tudósításokat postabélyeg hozzácsatolása esetén

„Office Sanitas" Paris
30, Faubourg Montmartre

A LEGJOBB ÉS LEGOLCSÓBB

politikai és közgazdasági napilap

MAGYAR UJSÁG

Lapalapítók:
Dr. FENYVESSY FERENCZ orsz. képviselő.

Előfizetési árak:
1 évre 1 frt, ½ évre 1 frt, ¼ évre 3 frt, 1 évre 12 frt.

Egy szám ára 2 kr. [illegible]

A „MAGYAR UJSÁG" kiadóhivatala egész éves és féléves előfizetőinek, azon kívül minden kedvezményt nyújtja, hogy a „Magyar Ujság"

valamennyi sorsjegyeire,

melyek Magyarország és Ausztria összes törvényesen engedélyezett sorsjegyeinek két csoportjaival állanak

és a magyar szabályozó és pénzviszonyokkal szoros kapcsolatban, [illegible] és évenként és csoportonként 35

évre 130 évszakban szétosztanak s csoportonként 3 és ½ [illegible] összesen

7 millió nyereményre játszanak.

A „Magyar Ujság" rendszeres szóbeli terjedelemben, de évenként 20 és 24 oldalon jelenik meg s a rendes évdíj ellenében kívül az évben két vezercikket, két tárca és [illegible] cikket és

két kitűnő regényt közöl,

melyek közül a ½ éves előfizetők 1 kötetet, a ¼ éves előfizetők 2 kötetet és az egy az éves előfizetők 4 kötetet kapnak, minthogy a lapban közölt összes regények

külön kötet alakjában is megjelennek.

Mintaszámokat kívánatra ingyen küld a

„MAGYAR UJSÁG"
kiadóhivatala
Budapest, IV. kerület, granátos-utca 1. sz.

A

nyavalyatörés

visszaesés nélkül gyógyítható. Ezeren bizonyítják a tudomány ezen csodálatos eredményét.

Részletesebb tudósításokat postabélyeg hozzácsatolása esetén küld:

„Office Sanitas" Paris
30, Faubourg Montmartre

Kell Alajos-féle

Padlózat-fénymáz,

(Glasur)

legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára. 1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr. 1 kis palaczk 65 kr.

Viaszk-kenőcs,

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 kocsog ára 60 kr. Mindenkor kapható

Unger József-nél, Kőszegen.

Alapittatott 1879.

WEISS HERMÁN, Szombathely.

Ajánlom első rendű Howe, Singer és más rendszerű varrógép-, tűz- és betörésmentes szekrény-, tükör-, mosógép-, bicycle-, óra- és

nagy arany- és ezüst-ékszer raktáromat.

Továbbá ajánlom a n. é. közönségnek gazdagon felszerelt ezüst- és aranyáru-, úgy mint ingó-óra raktáramat a legolcsóbb árak mellett.

Minden a szakmába vágó javítás a legolcsóbb árban a pontosan szakszerűen.

Weiss Hermán
órás, ékszerész, és varrógép-eladó, SZOMBATHELYEN

A KOLERA.

A legutóbb beérkezett hírek — sajnos — semmi kétséget sem hagynak fen az iránt, hogy a kolera immár Nyugat-Európában is terjeszkedik. Előre látható tehát az a nagy veszély, mely az emberiséget e nagyszerű betegség tovább terjedése által fenyegeti. Egyszersmind csak helyesnek tehet a hatóságoknak szerénységet, melyivel az óvintézkedéseket megteszik és melyivel az ismeretes óvszereket a közönség figyelmébe ajánlják. Orvosi tekintélyek állítása szerint

a legjobb óvszer a cognac.

Legjobban ajánljuk

gróf Esterházy Géza saját gyártmányú cognac-

jat, mely francia mód szerint, olcsón árvagok hozzá vegyítése nélkül **tiszta borból készül** s melynek jósága s tisztasága az a körülmény is igazolja, hogy a legutóbb tartott párisi egészségügyi kiállitáson **az aranyérmet díszoklevéllel** nyerte el s a többi kiállitásokon is, melyeken eddig részt vett, mindenütt a legnagyobb kitüntetésekben részesült.

Központi iroda: BUDAPEST, VI., külső váczi-út 23. sz.

STADLER ZSIGMOND

DIVATÁRUHÁZA — szélső Stadler Salamon — SZOMBATHELY

ALAPITTATOTT 1821.

Dús választék mindennemű úri- és női divatczikkek Confectio, fehérnemnek, vászonnak, selyem- és kézműárakban a legfinomabb kivitelben — Kelengyék úri- és női toilettek, felöltők stb. a legutóbbi divat szerinti elkészítése, [illegible] legjutányosabb árak mellett [illegible] szállítom.

Nagybani árusztalyomat (I. emelet) a t. cz. kereskedő urak — és az első magyar viterlavászon, vízmentes ponyva és zsákgyárnak nálam levő raktárát a t. cz. urakat és gazdaszok b. figyelmébe ajánlom.

Mintagyűjteménnyel kivánatra bérmentve szolgálok.

Teljes tisztelettel

Stadler Zsigmond.

Mindennemű

műtrágya.

A magas kormány kezdeményezése folytán alapitott

„HUNGARIA" műtrágya-, kénsav- és vegyi ipar részvény-társaság

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, e jelmert kitűnő minőségű műtrágyáit: csontliszt-, spodium-, ammoniak- és ásványi superphosphatokat, pároltt csontlisztet, Thomassalakot, chilisalétromot, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint szőlő-, repa-, rét-, kender- stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát, kénsavat, réz- és vasgálicot. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltetnek. Felvilágositással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyárunk központi irodája Budapest V Erzsébet 9. sz. II. e. hová levelek és megrendelések intezendők. Telefon-szám 552.

Thomas-salak.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.